

N15-1 | Gjøl. Oplandet til Ulvedybet fra Øst

Mulighedskatalog

Markvandring maj 2021 ved arealer v. Ulvedybet og Gjøl Bjerg

LIFE16 IPE/DK/006

Indhold

Indledning.....	3
Tidligere indsatser/projekter i subregionen.....	4
Muligheder i området.....	5
Tidsplan:	9

Markvandring på Gjølbjerg maj 2021. Lodsejere, dyreholdere, jægere, fuglefolk og lokale deltog.

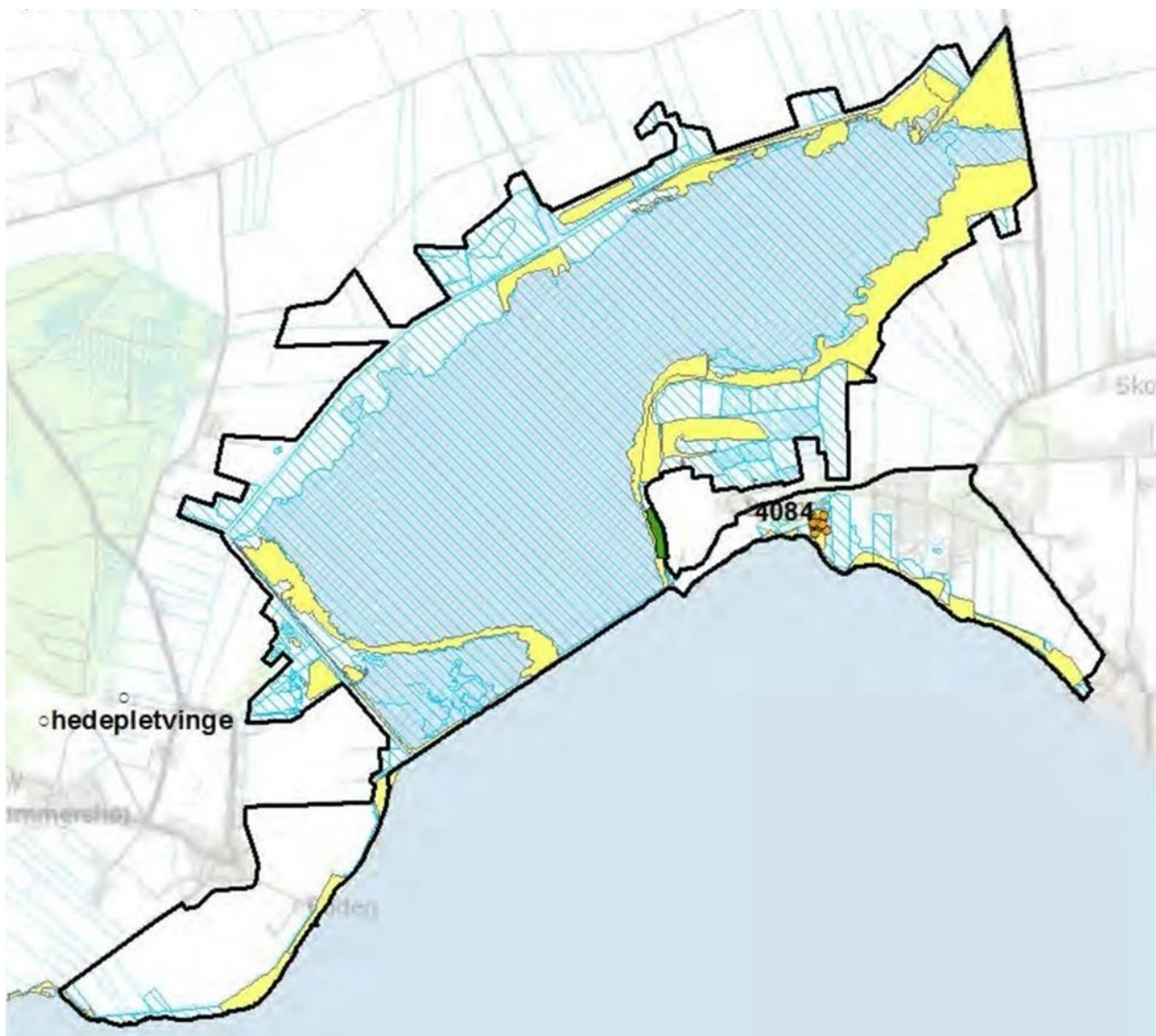
Ansvarsfraskrivelse

Oplysninger i denne rapport afspejler kun forfatterens holdning. EU-kommissionen er ikke ansvarlig for nogen brug af disse oplysninger. Planen har et indhold, der ikke adskiller sig fra oplysninger der allerede er indeholdt i de miljøvurderede Natura 2000-planer og statens vådområdeplaner. Da planen ikke sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser, eller yderligere vil kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt, har Jammerbugt Kommune truffet afgørelse om, at der ikke er behov for en ny miljøvurdering.

Indledning

Mulighederne for subregionen N15-1 (Gjøl Ulvedybet fra Øst) tager delvist udgangspunkt i tidligere gennemførte hegningsprojekter og forundersøgelse til genskabelse af naturlig hydrologi. I Naturman vil kommunen i samarbejde med landbrugskonsulenter, lodsejere og lokalsamfundet sammen finde løsninger for området om mere naturpleje f.eks. med større driftsenheder, som kan sammenbinde eksisterende forekomster af habitatnatur. En konstruktiv dialog vil muligvis også sikre indsatser for bedre hydrologi i forhold til bevaringsstatus på rigkær og forbedring for levesteder for alm. ryle, klyde og brushane. Det er vigtigt at fastholde afgræsning på eksisterende naturprojekter dels for at sikre bedre mulighed for spredningen af arter samt øge mulighederne for, at potentiel natur udvikler sig positivt og dels for at styrke naturpleje som en driftsgren. Etablering af en mere naturlig hydrologi vil give mulighed for, at arealet af eksisterende rigkær udvides, og at der kan opstå nye forekomster af rigkær i projektområdet. Evt. dræned kildvæld kan opdages og søges reableret.

Figur 1: Subregion 15-1.

Tidligere indsatser/projekter i subregionen

Hegningsprojekter

I perioden 2014- 2019 er der gennemført Natura 2000 hegningsprojekter i subregionen, hvor 20 ha. strandeng afgræsses med kreaturer på sommergræs. Naturpleje på arealerne forventes at medføre en forbedring af de eksisterende naturtyper i området samt forbedre levevilkår for fugle på udpegningsgrundlaget som f.eks. alm. ryle og klyde.

Forundersøgelse vedr. forbedret hydrologi

Jammerbugt Kommune har i 2015 fået lavet en hydrologisk forundersøgelse under Natura 2000 ordning. Arealet er indenfor subregionen. Se kortbilag herunder fra rapporten, som COWI har udarbejdet.

- Grøft eller rende
- Grøft eller rende afbrydes
- Grøft eller rende sløjfes
- Grøft rørlægges

Projektet danner vidensgrundlaget til at sikre eller forbedre bevaringsstatus for især strandeng og levesteder for lysbuget knortegås samt i mindre grad tidvis våd eng indenfor Natura 2000-området. De foreslåede indsatser er i 2022 endnu ikke blevet realiseret. Den egentlige hydrologiske genopretning kan oftest ske ved, at man fjerner den påvirkning, som i sin tid skabte den unaturlige hydrologi. Eksempelvis: -

Fylde eller blokere grøfter. Signaturforklaringen herover henviser til anbefaling om afbrydning af 2 grøfter/render og at en grøft bør rørlægges.

I Natureman er det hensigten, at Jammerbugt Kommune sammen med landbrugskonsulenter vil se på anbefalingerne i rapporten og gå i dialog med lodsejerne om evt. realisering af tiltag som kan forbedre hydrologien.

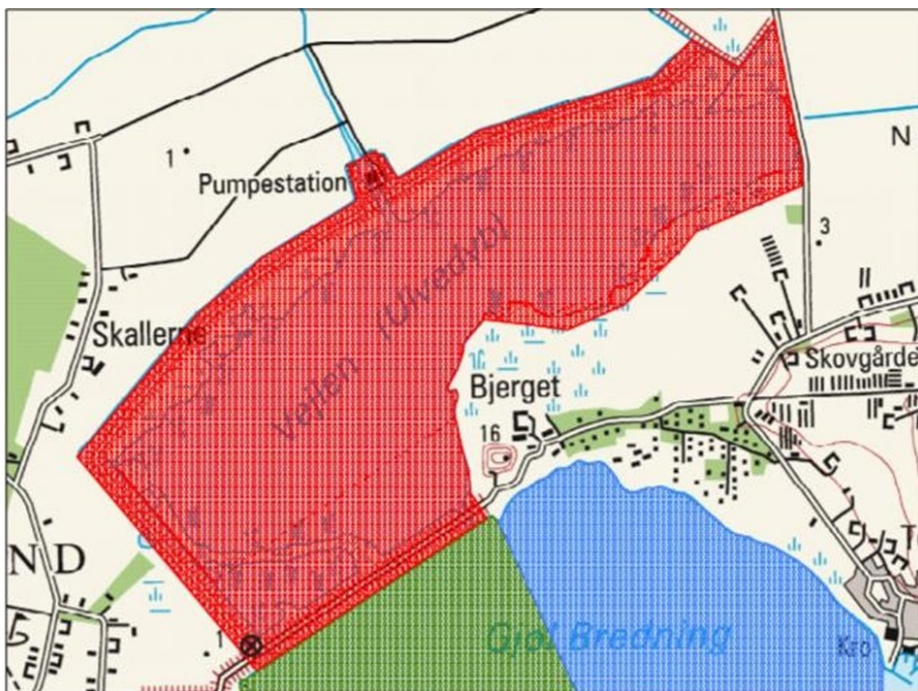
Muligheder i området

Mulighedskataloget dækker et samlet område for subregionen. Området er beskrevet med en kort tekst der beskriver naturen i området og de muligheder og ideer vil blive arbejdet med undervejs i processen.

Kataloget vil således være en del af grundlaget for den videre dialog med lodsejerne og andre interessenter inden for subregion N15-1, Gjøl Oplandet til Ulvedybet fra Øst.

Områdebeskrivelse:

Subregionen er et smalt område langs Limfjorden, med Vildtreservatet Ulvedybet placeret centralt.

Figur 2: Den røde markering er Ulvedybet vandområde, som er vildtreservat.

Området indeholder arealer, hvor trefjerdedele af den beskyttede natur er kortlagt habitatnatur (se figur 1). Størstedelen er strandeng (gul markering) og mindre områder med rigkær (grøn markering). En stor del af subregionen er dyrkede marker, som ligger indland på den anden side af strandengsbæltet.

På størstedelen af de lysåbne naturarealer bliver der allerede søgt støtte i form af pleje af græs.

Muligheder – og proces i gang:

I 2021 er der i Natureman igangsat et naturprojekt i subregionen med involvering af 5 lodsejere i området ved Gjøl Bjerg og det østlige landområde op til det indre Ulvedybet (vandområde og vildtreservat). I

projektet er der ansøgt om hegn til henholdsvis et større hegn på 84 ha. og et mindre hegn på 5 ha.

Stor hegning markeret med rød stiplet streg.

Det mindre hegn ned mod Limfjorden. Hegnslinjen stippet med rød streg.

Der forventes tilsagn om etablering af de ansøgte hegn. Arbejdet vil blive gennemført i første halvår 2022.

Der er planer om at rydde selve Gjøl Bjerg for opvækst af gyvel. Tilgroningen med gyvel er massiv på ca. 2 ha. overdrev. Området indgår efter rydningen i det nye hegn og der er planer om at området kan afgræsses med mulighed for at styre dyrene så de i perioder kun afgræsser for at holde genvækst af gyvel nede.

Tilgroning med gyvel. Foto maj 2021.

I projektet undersøges interessen for at etablere en lokal plejegruppe, som evt. kan supplere med en indsats, hvor genvækst af gyvel nedskæres med håndredskaber. I projektet vil vi gerne synliggøre muligheder for hjælp fra lokale socialøkonomiske virksomheder til naturpleje opgaver samt muligheden for at bruge kommunens nytteindsats, som også kan hjælpe med mindre opgaver indenfor naturpleje – herunder tilsyn med dyrehold.

I 2022 vil der gøres en større indsats for inddragelse af samtlige lodsejere indenfor subregionen med informationsmøder om støttemuligheder og nye samarbejder på tværs mellem dyreholdere og lodsejere.

Det er relevant at genoptage dialogen med de lodsejere, der tidligere har fået opsat hegning i Natura 2000 ordningerne samt har deltaget med arealer i den hydrologiske forundersøgelse. Der skal ses på arealerne igen for at drøfte mulige tiltag, både indenfor naturpleje som driftsgren samt med forbedring af hydrologi, som kan finansieres, hvis Natureman kan godkende indsatserne.

Det er relevant at tale med lodsejere med jord i omdrift (dyrkede landbrugsarealer) muligheder for udtagning af omdriftsjord. Dog er der forlydende om at ordning i Landbrugsstyrelsen, der understøtter

disse tiltag ikke længere vil være mulig at søge i 2022. Alternativ til at tage jorden ud af omdrift kan lodsejerne informeres om muligheder indenfor biomasse høst, hvis dette kan give mening på deres arealer.

Alle lodsejere skal informeres om de tilgængelige støtteordninger og muligheden for at bestille konsulenter på Naturemans listeordning til rådgivning vedr. naturpleje og støtteordninger.

Alle lodsejere og dyreholdere skal informeres om muligheden for at deltage i uddannelse som naturforvalter, samt deltage i erfagrupper og forsøg med tekniske hjælpemidler.

Da der i subregionen er veletablerede socialøkonomiske virksomheder, er det ønskeligt i Natureman at inddrage deres erfaringer og inspirere de andre kommuner til lignende tiltag i regi af Natureman.

Der er kommunalt projekt kørende "Masterplan for Limfjordslandet". Der er ønske om, at skabe synergi mellem indsatserne i Natureman og masterplanens mål med at synliggøre naturværdierne i området. Dette kan indtænkes i forbindelse med infotavler i subregionen placeret på synlige steder for borgere og turister. Kommunen har allerede planer om at udskifte 4-5 shelters langs Limfjorden (beliggende i subregionerne), da eksisterende shelters er udslidte. Kommunen har desuden mulighed for at lave en vigeplads til fuglekikkere med udsigtsmulighed og infotavle på den østlige side af Ulvedybet.

LIFE IP-tiltag:

A2 (ansøgninger) C3 (genopretning af naturlig hydrologi), C4 (Særlig pleje af arter og Naturtyper), C6 (erstatning vedr. naturlig hydrologi), C7 (Tekniske hjælpemidler), E5 Naturpleje som driftsgren og E3 erfagrupper og netværk.

Omkostninger:

Medarbejder timer til lodsejerdialog, myndighedsansøgninger og lokale tiltag mht. netværk og erfagrupper indenfor naturpleje og socialøkonomisk virksomhed. Konsulentbistand til infomøder for større grupper samt bistand til detailprojektering. Anlægsudgifter til hegn, rydning og forbedret hydrologi.

Tidsplan:

Lodsejerdialog og information om Naturman skal igangsættes med fælles infomøder med landbrugskonsulenter i 2022. Kontakten til lodsejere, dyreholdere og lokalsamfund skal styrkes via den kommunale projektleder og landbrugskonsulenterne.

Rydning af 2 ha. og hegning af i alt ca. 80 ha. gennemføres i 2022.

Undersøgelse og forbedring af hydrologi forventes gennemført i 2023-2024.